

แนวความคิดและเทคนิคการประพันธ์ใน “ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์” สำหรับอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง

IDEAS AND COMPOSITIONAL TECHNIQUES IN

“TWO SIDES OF THE SAME COIN” FOR TWO ALTO SAXOPHONES

อรรถกร สุขแจ้ง*

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม ประเทศไทย

Attakorn Sookjaeng*

College of Music, Mahidol University, Nakhon Pathom, Thailand

Received 26/05/2025, Revised 16/07/2025, Accepted 22/08/2025

บทคัดย่อ

ที่มาและวัตถุประสงค์ : บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* เป็นบทประพันธ์ดนตรีร่วมสมัยสำหรับอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง อันเป็นการต่อยอดความสำเร็จจากงานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่ได้รับการแสดงในเทศกาลดนตรีในระดับนานาชาติ ได้แก่ The 18th World Saxophone Congress ที่ประเทศโครเอเชีย, Singapore Saxophone Symposium 2018 และ The 17th Thailand International Composition Festival 2023 นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าวงการการศึกษาดนตรีในประเทศไทยให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนบทประพันธ์ของนักแต่งเพลงชาวไทยมากขึ้น แต่บทประพันธ์สำหรับแซกโซโฟนสองเครื่องยังมีไม่มาก บทประพันธ์ชิ้นนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสรรค์ดุริยวรรณกรรมสำหรับแซกโซโฟนและเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ อีกทั้งยังมุ่งหมายเพื่อแสดงในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ เพื่อเผยแพร่ผลงานของนักประพันธ์เพลงชาวไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล

วิธีการศึกษา : การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในด้านการประพันธ์ดนตรี กระบวนการเริ่มต้นจากการศึกษาบทประพันธ์ *สดาญ* ซึ่งมีความโดดเด่นในการเปลี่ยนสีสันทันและการประยุกต์ใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิค โดยมีเป้าหมายเป็นการต่อยอดองค์ความรู้โดยใช้เทคนิคการประพันธ์เพลงให้มีความซับซ้อนกว่าเดิม บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งของ คือ เงินเหรียญ การเคลื่อนไหวของเหรียญที่กำลังหมุนนั้น ไม่เพียงแต่เป็นที่มาของชื่อบทประพันธ์ แต่ยังเป็นจุดตั้งต้นของแนวความคิดทางเสียงอีกด้วย

ผลการศึกษา : แนวความคิดของการเปลี่ยนสีสันทันของเสียงมาจากการสังเกตการหมุนของเงินเหรียญที่ภาพด้านหัวหรือก้อยมีความเลือนรางเล็กน้อย เนื่องจากด้านของเหรียญสลับกับขอบเหรียญอย่างรวดเร็ว ปรากฏการณ์นี้ถูกถ่ายทอดผ่านการใช้เทคนิคการพรมโน้ตตัวเดียวกัน โดยเป็นการบรรเลงโน้ตตัวใดตัวหนึ่งพร้อมกับสลับการกดนิ้วปกติและนิ้วทดแทนอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้แนวความคิดยังได้ต่อยอดด้วยการใช้เทคนิคเสียงระรัวโดยให้ระดับเสียงเปลี่ยนเป็นควอเทอโทนและการบรรเลงให้เสียงสั่นระรัวอย่างยืงวด รวมไปถึงการใช้เทคนิคการรัวลิ้นที่ทำให้เสียงสร้างเสียงกระด้างและดุดันโดยเฉพาะโน้ตที่ค้างเสียงไว้เพื่อเพิ่มความเข้มข้น การใช้เทคนิคพิเศษในเชิงการนำเสนอเสียงพิเศษเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้แก่บทประพันธ์ โดยเป็นการใช้เสียงที่มีระดับเสียงคลุมเครือหรือระดับเสียงไม่ได้ รวมไปถึงการแผดเสียง เทคนิคเหล่านี้มีบทบาททรงลงมา

* Corresponding author, email: attakorn.soo@mahidol.ac.th

จากการเปลี่ยนสีสันทันของเสียง ได้แก่ การตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศ การเป่าลม การอุดเสียง การเป่าหลายเสียงพร้อมกัน และการกดแป้นนิ้ว การพัฒนาทำนองมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้น้ตโน้บันไดเสียงเพนทาโทนิคอย่างแยบยลและมีชั้นเชิง ด้วยการกระจายโน้ต การนำเสนอทั้งสองบันไดเสียงเพนทาโทนิคพร้อมกัน รวมไปถึงการเปลี่ยนชุดกลุ่มโน้ตอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ดนตรีมีความน่าสนใจและมีสีสันมากขึ้น บทประพันธ์นี้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายทั้งในด้านความซับซ้อนของเทคนิคการประพันธ์ การนำเสนอเทคนิคบรรเลงพิเศษเป็นองค์ประกอบหลัก รวมไปถึงการแสดงผลงานในระดับนานาชาติ บทประพันธ์ *ทู ซายด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ได้รับการเผยแพร่ในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ ซึ่งการแสดงครั้งปฐมฤกษ์จัดแสดงในงาน 18th Thailand International Composition Festival 2024 ด้วยอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่องตามเจตนาแรกเริ่มของผู้วิจัย จากนั้นครั้งถัดไปจัดแสดงในงาน XXI Ciclo Internacional de Música Contemporánea ณ ประเทศสเปน ด้วยโซปราโนแซกโซโฟนสองเครื่อง และการแสดงฉบับนี้ก็สามารถถ่ายทอดการเปลี่ยนสีสันทันและเทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับต้นฉบับ

บทสรุป : บทประพันธ์ *ทู ซายด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* นำเสนอเทคนิคการบรรเลงพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและการประยุกต์ใช้น้ตโน้บันไดเสียงเพนทาโทนิคอย่างมีชั้นเชิงและแยบยลมาก จากความสำเร็จในการแสดงคอนเสิร์ตในเวทีระดับนานาชาติ จึงกล่าวได้ว่าบทประพันธ์นี้สามารถบรรเลงได้ทั้งอัลโตและโซปราโนแซกโซโฟน สำหรับการแสดงในอนาคต ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักดนตรีที่สนใจในบทประพันธ์นี้สามารถเลือกชนิดของแซกโซโฟนได้ตามแบบฉบับที่ได้แสดงไปแล้ว และยังสามารถทดลองเลือกใช้เทเนอร์หรือบาร์โตนแซกโซโฟนก็ได้เช่นกัน

คำสำคัญ : แซกโซโฟน / เทคนิคร่วมสมัยของแซกโซโฟน / การประพันธ์เพลง / ดนตรีร่วมสมัย / บทวิเคราะห์

Abstract

Background and Objectives: *Two Sides of the Same Coin* is a contemporary composition for two alto saxophones. It follows the creative success of the composer's previous work, *Sadayu*, for soprano saxophone—a piece that received international attention through performances at the 18th World Saxophone Congress in Croatia, the Singapore Saxophone Symposium 2018, and the 17th Thailand International Composition Festival 2023. Despite the growing support for Thai composers in academic and professional music circles, compositions for saxophone duet are still relatively few. This composition aims to create a repertoire for saxophone and build upon existing knowledge. Furthermore, the piece was intended for performance on international stages, thereby contributing to the continued global recognition of Thai composers' work.

Methods: This study is qualitative research in music composition. The process began with a study of *Sadayu*, which is notable for its use of coloristic changes and applying pentatonic scales. The goal was to surpass the musical and technical complexity of the earlier piece. *Two Sides of the Same Coin* draws its conceptual foundation from a physical object: a coin. The motion of a spinning coin inspired not only the title but also the sonic ideas of the piece.

Results: The compositional concept of changing tone colors was inspired by observing the blurred alternation of a coin's head and tail as it spins—an effect mimicked in the music using *bisbigliando*, a technique involving rapid alternation between ordinary and alternative fingerings for the same note. This is further enhanced by

using a wide vibrato spanning a quarter of a tone and exaggerated vibrato as well as aggressive tongue fluttering techniques to add intensity to sustained pitch. The use of extended techniques in terms of sound effects adds interest to the composition by using pitches that are ambiguous or unpitched sound and including distorted sounds. These techniques play a secondary role to timbral changes namely slap tongue, air blowing, tongue ram, multiphonics, and key clicks. The melodic development focuses on the subtle and skillful application of pentatonic scales through pitch distribution, the simultaneous presentation of two pentatonic scales, and rapid changes in pitch collections to make the music more interesting and colorful. The composition successfully fulfills its original objectives. It presents complex compositional techniques, integrates extended saxophone techniques as core elements, and has already been featured in international music festivals. The premiere performance occurred at the 18th Thailand International Composition Festival 2024 using two alto saxophones as originally intended. A subsequent performance at the XXI Ciclo Internacional de Música Contemporánea in Spain featured a version for two soprano saxophones, which also conveyed the essential timbral transformations and technical demands of the original with equal effectiveness.

Conclusions: The composition *Two Sides of the Same Coin* effectively showcases extended techniques and a skillful, sophisticated application of the pentatonic scale. Due to its successful performances on international concert stages, it can be said that the piece is suitable for both alto and soprano saxophones. For future performances, the researcher encourages musicians interested in this work to choose the type of saxophone based on previously performed versions, and they are also welcome to experiment with using tenor or baritone saxophones.

Keywords: Saxophone / Saxophone Extended Techniques / Music Composition / Contemporary Music / Analysis

บทนำ (Introduction)

ผู้วิจัยได้ประพันธ์เพลง *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน และนำเสนอผลงานการประพันธ์นี้ในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ ได้แก่ The 18th World Saxophone Congress ที่ประเทศไครเอเชีย Singapore Saxophone Symposium 2018 และ The 17th Thailand International Composition Festival 2023 การแสดงในแต่ละครั้งนั้นผู้บรรเลงสามารถถ่ายทอดบทประพันธ์ได้อย่างดีเยี่ยมและได้รับการตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี ด้วยความสำเร็จนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดในการต่อยอดองค์ความรู้เดิมโดยการสร้างสรรค์บทประพันธ์ชิ้นใหม่สำหรับแซกโซโฟน

บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* เป็นบทประพันธ์ดนตรีร่วมสมัยสำหรับอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง ซึ่งเป็นการต่อยอดจากงานวิจัยสร้างสรรค์ก่อนหน้านี้ โดยเน้นการนำเสนอชุดหรือคลังของเสียง (sound collection) อันเป็นเอกลักษณ์ของแซกโซโฟนด้วยการใช้เทคนิคพิเศษร่วมสมัย (extended techniques) ที่มากขึ้น ซึ่งการบรรเลงเทคนิคเหล่านี้เป็นการนำเสนอเนื้อเสียง สีสั่น รวมไปถึงการแสดงที่นอกเหนือไปจากบรรทัดฐานการบรรเลงตามขนบ¹ ผนวกกับเทคนิคการประพันธ์ดนตรีทั้งในแง่การจัดวางโครงสร้างและการวางแผนระบบเสียง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการศึกษาดนตรี

¹ Patrick Murphy, "Extended Techniques for Saxophone an Approach Through Musical Examples" (DMA diss., Arizona State University, 2013), 4.

ในประเทศไทยให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนบทประพันธ์ของนักแต่งเพลงชาวไทยมากขึ้น แต่บทเพลงบรรเลงคู่ (duet) สำหรับแซกโซโฟนที่ใช้ทักษะการบรรเลงระดับสูงนั้นยังมีไม่มาก ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความขาดแคลนดังกล่าวจึงได้สร้างสรรค์บทประพันธ์ *ทู ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* เพื่อเติมเต็มคุณธรรมสำหรับแซกโซโฟนสองเครื่อง เพื่อเพิ่มเติมและต่อยอดองค์ความรู้ และเพื่อพัฒนาวิชาการด้านดนตรีในประเทศไทยต่อไป บทประพันธ์ชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายในการแสดงเผยแพร่ในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติและผู้วิจัยอุทิศผลงานชิ้นนี้ให้แก่ ผศ. ดร.วิศวัฒน์ พุกขวานิช และ อ.ปิยพล อัครกาญจนกิจ ผู้เป็นนักแซกโซโฟนชั้นนำของไทยที่มีผลงานการแสดงทั้งในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

1. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์สำหรับแซกโซโฟนสองเครื่องโดยใช้เทคนิคการประพันธ์เพลงร่วมสมัย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์และวิเคราะห์บทประพันธ์
3. เพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เดิมและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่
4. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ในวงวิชาการด้านดนตรี
5. เพื่อเผยแพร่ผลงานการประพันธ์เพลงแก่สาธารณชนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcome)

1. บทประพันธ์ร่วมสมัยสำหรับแซกโซโฟนสองเครื่อง
2. ผลงานวิจัยสร้างสรรค์ด้านการประพันธ์ดนตรี
3. บทวิเคราะห์และองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาสำหรับผู้สนใจการประพันธ์ดนตรีในแนวทางเดียวกัน
4. การกระตุ้นให้บุคคลทั่วไปหันมาสนใจดนตรีร่วมสมัยมากขึ้น
5. ต้นแบบวรรณกรรมทางดนตรีสำหรับแซกโซโฟนสองเครื่อง
6. บทเพลงทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟน

ขอบเขตของการวิจัย (Scope)

ผู้วิจัยวางขอบเขตของสร้างสรรค์บทประพันธ์ *ทู ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ดังต่อไปนี้

1. ใช้เทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยสำหรับแซกโซโฟนเป็นองค์ประกอบหลักของบทประพันธ์ ได้แก่ การใช้ นิ้วทดแทน (alternate fingering) การพรมโน้ตตัวเดียวกันเพื่อเปลี่ยนสีสั่นของเสียง (bisbigliando) การกดแป้นนิ้ว (key clicks) การตดลิ้นโดยใช้ส้นลิ้น (slap tongue) การอุดเสียง (tongue ram) การเป่าหลายเสียง (multiphonics) การ รวลิ้น (flutter tonguing) การใช้เทคนิคเสียงระรัว (vibrato) ร่วมกับเทคนิคการประพันธ์เพลงด้วยการเปลี่ยนชุดกลุ่มโน้ต (pitch collections)
2. ใช้ทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟนระดับสูงในการบรรเลงเทคนิคพิเศษร่วมสมัยดังที่กล่าวในข้างต้น นอกจากนี้ยังมีการไล่นोटอย่างรวดเร็วทั้งการบรรเลงพร้อมกันและเหลื่อมกัน ซึ่งผู้เล่นแต่ละคนจะต้องฝึกซ้อมบรรเลงเทคนิคต่าง ๆ ให้แม่นยำ รวมทั้งต้องใช้เวลาฝึกซ้อมเป็นคู่เพื่อให้การบรรเลงมีความสอดคล้องและเป็นหนึ่งเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นบทประพันธ์ที่สามารถแสดงถึงทักษะการบรรเลงระดับสูงของผู้เล่น

วิธีดำเนินงานวิจัย (Research Methodology)

1. ค้นหาแนวคิดและแรงบันดาลใจในการประพันธ์
2. ศึกษาบทประพันธ์สำหรับแซกโซโฟนเพื่อเป็นแนวทาง
3. กำหนดเครื่องดนตรี
4. ศึกษาเทคนิคการประพันธ์เพลงและเทคนิคพิเศษร่วมสมัย จากนั้นจึงคัดเลือกเทคนิคที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบหลักในบทประพันธ์
5. วางแผนโครงสร้างของบทประพันธ์
6. ประพันธ์เพลงด้วยการใช้วัตถุดิบหลักที่ได้คัดเลือกไว้ โดยอยู่ในกรอบของโครงสร้างบทประพันธ์ที่วางไว้
7. นำส่งบทประพันธ์ให้นักดนตรีและเข้าร่วมการฝึกซ้อม รับฟังความคิดเห็นของนักดนตรี พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขบทประพันธ์ให้เหมาะสม
8. แสดงบทประพันธ์ต่อสาธารณชน
9. บันทึกเสียงจากการแสดงสด
10. ส่งบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการ

ผลการวิจัย (Results)

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *ทู ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สำหรับแซกโซโฟนสองเครื่อง เป็นบทประพันธ์ที่เน้นนำเสนอเทคนิคพิเศษร่วมสมัยร่วมกับเทคนิคการประพันธ์เพลง เพื่อถ่ายทอดเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของแซกโซโฟนและเพื่อเป็นบทประพันธ์ที่ใช้ทักษะการบรรเลงระดับสูง โดยมีเนื้อหาดังนี้

แนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ผู้วิจัยมีความคิดต้องการต่อยอดองค์ความรู้จากบทประพันธ์ *สตายุ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน ซึ่งเป็นบทประพันธ์ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการเปลี่ยนสีของเสียงและใช้โน้ตจากบันไดเสียงเพนทาโทนิค โดยมีความตั้งใจให้ผลงานการประพันธ์ชิ้นใหม่มีความหวือหวา ดุดัน และซับซ้อนกว่าเดิมในเชิงของการใช้เทคนิคการประพันธ์ ซึ่งในเบื้องต้นผู้วิจัยกำหนดเครื่องดนตรีเป็นอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง เพื่อให้เนื้อเสียง (texture) ในภาพรวมมีความหนาและหนักแน่นกว่าบทประพันธ์ก่อนหน้านี้

ในส่วนของแรงบันดาลใจ ผู้วิจัยต้องการให้บทประพันธ์ชิ้นใหม่มีความแตกต่างจากผลงานเดิมที่มีเรื่องราวในวรรณคดีเป็นพื้นหลัง จึงมองหาแรงบันดาลใจจากสิ่งของรอบตัวหรือการใช้ชีวิตประจำวัน แล้วได้ข้อสรุปเป็นเงินเหรียญและเป็นที่มาของชื่อบทประพันธ์ *ทู ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดเครื่องดนตรีในตอนต้น โดยแซกโซโฟนสองเครื่องสื่อถึงสองด้านของเหรียญ และการเลือกใช้เครื่องดนตรีชนิดเดียวกันก็สื่อถึงเหรียญเดียวกันด้วย จากนั้นจึงกำหนดบุคลิก (characteristics) ในภาพรวมของบทประพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอเทคนิคพิเศษร่วมสมัยที่หลากหลายกว่าบทประพันธ์ *สตายุ* และให้บทบาทกับเทคนิคเหล่านั้นเป็นแนวความคิดหลักของบทประพันธ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับการแสดงบทประพันธ์ซึ่งต้องการให้การบรรเลงมีคุณภาพที่ดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงอุทิศบทประพันธ์ *ทู ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ให้แก่ ผศ. ดร.วิศุวัฒน์ พลุขวานิช และ อ.ปิยพล อัสวากูญจนกิจ นักแซกโซโฟนชั้นแนวหน้าของไทยที่มีผลงานการแสดงเป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อทำการแสดงครั้งปฐมฤกษ์ (world premiere)

การพัฒนาบทประพันธ์

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *ทุ ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สำหรับแซกโซโฟนสองเครื่อง เป็นผลงานที่ผสมผสานทั้งเทคนิคการบรรเลงพิเศษและเทคนิคการประพันธ์เพลง โดยแนวความคิดการพัฒนาบทประพันธ์มีดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนสีสันท่วงทำนองด้วยการใช้เทคนิคบรรเลงพิเศษ

การนำเสนอตัวดนตรีเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยความเข้มข้นของดนตรีจะค่อย ๆ ไล่ระดับไปจนถึงจุดสูงสุด (climax) ดังนั้นตอนต้นของบทประพันธ์จึงเน้นการนำเสนอเสียงที่บางเบาเป็นหลัก ซึ่งแนวความคิดในเบื้องต้นมาจากการสังเกตการปั่นหมุนเงินเหรียญ จากประสบการณ์ส่วนตัวนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าภาพด้านหัวหรือก้อยของเหรียญมีความเลือนรางเล็กน้อยเนื่องจากด้านของเหรียญสลับกับขอบเหรียญอย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยจึงตีความปรากฏการณ์นี้เป็นการบรรเลงโดยใช้เป็นการพรมโน้ตตัวเดียวกันที่เรียกว่า bisbigliando โดยเป็นการเล่นโน้ตตัวใดตัวหนึ่งด้วยการใช้นิ้วปกติสลับกับนิ้วทดแทนอย่างรวดเร็ว² ผลลัพธ์ที่ได้ทำให้น้ตที่บรรเลงนั้นเป็นการเปลี่ยนสีสันท่วงอย่างฉับพลันและเป็นเทคนิคที่รู้จักในอีกชื่อว่า color trill สำหรับโน้ตที่เล่นเทคนิคนี้จะมีการกำกับว่า bisb. ไว้เหนือโน้ตนั้นพร้อมกับเส้นหยักต่อท้าย (~) ดัง Example 1

Example 1 Bisbigliando (color trill)

Source: by author

อีกเทคนิคหนึ่งที่คล้ายคลึงกับเทคนิคพรมโน้ตตัวเดียวกันคือการใช้นิ้วทดแทน (alternate fingering) ซึ่งเทคนิคนี้ใช้กับแนวทำนองที่มีการค้างเสียงของโน้ตตัวใดตัวหนึ่งร่วมกับการเปลี่ยนลักษณะจังหวะ (rhythm) ทำให้สีสันท่วงโน้ตเปลี่ยนไปตามลักษณะจังหวะนั้นด้วย โดยการบันทึกโน้ตสำหรับเทคนิคนี้เป็นการกำกับด้วยสัญลักษณ์วงกลมไว้เหนือโน้ตตัวนั้น ดัง Example 2

Example 2 Alternate fingering

Source: by author

² Attakorn Sookjaeng, "Sadayu for Solo Soprano Saxophone: A Creative Research in Music Composition," *Rangsit Music Journal* 19, no. 2 (July-December 2024): R1010, <https://doi.org/10.59796/rmj.v19n2.2024.R1010>. (in Thai)

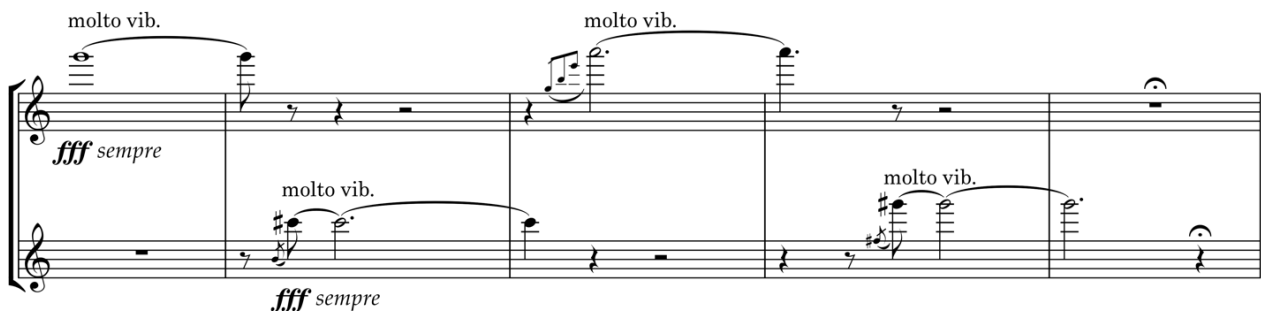
ทั้งสองเทคนิคที่กล่าวข้างต้นจัดเป็นเทคนิคหลักที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนสีสันทันของเสียง ซึ่งปรากฏทั้งในตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายของบทประพันธ์ นอกจากนี้แนวความคิดการเปลี่ยนสีสันทันของทำนองยังต่อยอดด้วยเทคนิคเสียง รั้ว (vibrato) การรั้วลิ้น (flutter tongue) ซึ่งจัดเป็นเทคนิคที่ใช้รองลงมา

แนวทางการบรรเลงด้วยเสียงรั้ว ผู้วิจัยให้อิสระแก่นักแซกโซโฟนในการเล่นเทคนิคนี้เมื่อแนวทำนองมีการ ค้างเสียงของโน้ตตัวใดตัวหนึ่ง โดยเนื้อเสียงจะมีความแกว่งมากหรือน้อยนั้นเป็นไปตามที่ผู้เล่นเห็นสมควร อย่างไรก็ตาม เมื่อแนวทำนองมีการกำกับด้วย vib. 1/4 ไว้เหนือเส้นหยัก ดัง Example 3 นั้นหมายถึงผู้เล่นต้องใช้เทคนิคเสียงรั้วโดยที่ ระดับเสียงต้องแกว่งมากขึ้นจนระดับเสียงเปลี่ยนเป็นควอเทอโทน ส่วนความถี่ของการแกว่งนั้นก็ขึ้นอยู่กับทักษะเฉพาะตน ของนักแซกโซโฟน แนวคิดการใช้เทคนิคเสียงรั้วนี้ถูกพัฒนาไปถึงขีดสุดในช่วงตอนกลางซึ่งเป็นจุดสูงสุดของบทประพันธ์ ในช่วงตอนกลางนี้แนวทำนองมีการกำกับด้วย molto vib. หมายถึงการใช้เทคนิคเสียงรั้วโดยที่เสียงนั้นต้องแกว่งด้วยความเร็วสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งการบรรเลงเสียงรั้วขั้นสูงสุดนี้ถูกใช้ร่วมกับโน้ตระดับเสียงสูงที่เกินจากช่วงเสียงปกติ (altissimo) ดัง Example 4 เพื่อสร้างความตุนและหนักแน่นในช่วงจุดสูงสุด

Example 3 A wide vibrato spanning a quarter of a tone

Source: by author

Example 4 Two Sides of the Same Coin, mm. 41-45

Source: by author

การรั้วลิ้นเป็นเทคนิคที่สร้างเสียงกระด้างและตุนราวกับการคำราม โดยส่วนมากเป็นการใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ เมื่อแนวทำนองเล่นค้างโน้ตตัวเดิมในระยะเวลาหนึ่งเพื่อทำให้สีสันทันของแนวทำนองมีความเข้มข้นและฉูดฉาดมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิครั้วลิ้นในเชิงการบอกเป็นนัยว่าดนตรีกำลังดำเนินไปสู่ตอนใหม่หรือจะมีเปลี่ยนบุคลิกอย่างฉับพลันหลังจากนั้น เทคนิคนี้ผู้วิจัยบันทึกโน้ตด้วยการใช้เครื่องหมาย tremolo คาดทับบนก้านโน้ตพร้อมเขียนกำกับด้วย flz. ไว้เหนือโน้ต ซึ่ง ย่อมาจากคำว่า flatterzunge ในภาษาเยอรมัน ดัง Example 5

Example 5 *Two Sides of the Same Coin*, Alto Saxophone 2, mm. 11-12

Source: by author

2. การนำเสนอเสียงพิเศษ

การนำเสนอเสียงพิเศษ (sound effect) เป็นการใช้เทคนิคบรรเลงพิเศษร่วมสมัยเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้แก่บทประพันธ์ การใช้เทคนิคในเชิงนี้เป็นการนำเสนอเสียงที่ไม่ได้มีบทบาทเป็นแนวทำนอง ระดับเสียงที่ไม่ชัดเจนหรือระดับเสียงไม่ได้ รวมไปถึงการแผดเสียง ซึ่งการใช้เทคนิคลักษณะนี้มีบทบาททรงลงมาจากเทคนิคในกลุ่มแรกที่เน้นการเปลี่ยนสีสันของแนวทำนอง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

2.1 การตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศ

การตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศ (slap tongue) เป็นวิธีการเล่นรูปแบบหนึ่งของแซกโซโฟน โดยเป็นการทำให้หัวเสียงมีการกระแทกกว่าการตัดลิ้นแบบปกติ จำแนกย่อยได้ 2 แบบ คือ การตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศที่มีระดับเสียง (pitched-slap) และการตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศที่ไม่มีระดับเสียง (unpitched-slap)³ ในบทประพันธ์ *ทูไซด์ส ออฟ เดอะเซม คอยน์* ผู้วิจัยเลือกใช้แบบแรก เพราะต้องการให้เสียงของการกระแทกนั้นมีระดับเสียงผสมอยู่ด้วย เทคนิคนี้บันทึกโน้ตด้วยการใช้สัญลักษณ์กากบาท พร้อมกับเขียนกำกับคำว่า slap ไว้เหนือโน้ตนั้น ดัง Example 6

Example 6 Notation for slap tongue

Source: by author

2.2 การเป่าลมและการอุดเสียง

การเป่าลมเป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อนำเสนอเสียงของลมที่เป่าผ่านเครื่องดนตรี ซึ่งเน้นใช้กับโน้ตในช่วงเสียงต่ำ เพราะเป็นการกดแป้นนิ้วทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด ส่งผลให้เสียงของลมมีการสะท้อนผ่านช่วงท่อของแซกโซโฟนได้มากกว่าโน้ตในช่วงเสียงสูง ทำให้ได้ระยะช่วงท่อของแซกโซโฟนที่ยาวกว่าการกดแป้นนิ้วของโน้ตในช่วงเสียงสูงและส่งผลให้เสียงลมมีการสะท้อนผ่านท่อของเครื่องดนตรีได้มากกว่า⁴ (ซึ่งหลักการนี้ใช้ได้กับเทคนิคการตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศด้วยเช่นกัน) เทคนิคนี้ผู้วิจัยบันทึกโน้ตด้วยการใช้สัญลักษณ์สี่เหลี่ยมจัตุรัสพร้อมกับเขียนกำกับด้วยคำว่า air ไว้เหนือโน้ต ถ้าหากมีการ

³ Wisuwat Pruksavanich, "Saxotronic Funk for Alto Saxophone: A Creative Research in Music Composition," *Rangsit Music Journal* 18, no. 1 (January-June 2023): 129, <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/rmj/article/view/253796>. (in Thai)

⁴ Patrick Murphy, "Extended Techniques for Saxophone an Approach Through Musical Examples" (DMA diss., Arizona State University, 2013), 49.

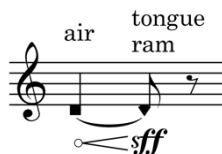
ใช้เทคนิคนี้ซ้ำต่อเนื่องกันจะไม่มีการใช้หัวโน้ต (headless) กับโน้ตตัวถัดไป ซึ่งก็สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นการเล่นด้วยเทคนิคเดิม ดัง Example 7

Example 7 Notation for air blow

Source: by author

การอดเสียงเป็นเทคนิคที่มักใช้ควบคู่กับการเป่าลมเมื่อมีการเพิ่มระดับความดังของการเป่าลม โดยเป็นการใช้ลิ้นแตะهابกับลิ้นแซกโซโฟนอย่างรวดเร็วเพื่ออดเสียงลมและทำให้หัวเสียงมีการกระแทกเล็กน้อย เทคนิคนี้บันทึกโน้ตด้วยสัญลักษณ์สามเหลี่ยมหัวคว่ำพร้อมกับเขียนกำกับด้วยคำว่า tongue ram ไว้เหนือโน้ต ดัง Example 8

Example 8 Notation for tongue ram

Source: by author

2.3 การเป่าหลายเสียงพร้อมกัน

การเป่าหลายเสียงพร้อมกัน (multiphonics) เป็นเทคนิคที่ทำให้เกิดเสียงตั้งแต่ 2 เสียงขึ้นไป โดยคุณลักษณะเด่นของเทคนิคนี้เป็นการสร้างเสียงไม่กลมกลืน (dissonance) ซึ่งโน้ตจากการบรรเลงเทคนิคนี้มีทั้งระดับเสียงปกติและระดับเสียงควอเทอโทน อีกทั้งยังสามารถสร้างความเข้มเสียงในระดับที่ตั้งไปจนถึงดังมาก (*forte-fortississimo*) ได้โดยง่าย ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคนี้ในจุดสูงสุดของบทประพันธ์ที่ซึ่งเน้นการนำเสนอความกระด้าง ดุดัน และเทคนิคถูกใช้อีกครั้งในช่วงท้ายของบทประพันธ์ (coda) เพื่อเป็นการสร้างความเป็นเอกภาพและบอกเป็นนัยแก่ผู้ฟังว่าดนตรีกำลังดำเนินไปสู่ตอนจบ เทคนิคการเป่าหลายเสียงพร้อมกัน ผู้วิจัยเลือกการสร้างเสียงที่มี 3 โน้ตพร้อมกันเป็นหลัก สำหรับวิธีการกดนิ้ว (fingering) ของเทคนิคการเป่าหลายเสียงพร้อมกันในแต่ละชุด ผู้วิจัยระบุด้วยตัวเลขไว้ในวงเล็บ ดัง Example 9 ซึ่งเลขเหล่านี้เป็นชุดการเป่าหลายเสียงที่อ้างอิงจากตำรา Les Sons Multiples Aux Saxophones Pour Saxophones Soprano, Soprano, Alto, Ténor et Baryton เขียนโดย Daniel Kientzy⁵ ซึ่งในตำราได้ระบุวิธีการกดนิ้วสำหรับการเป่าหลายเสียงพร้อมกันไว้ ดังนั้นผู้บรรเลงจำเป็นต้องมีตำราเล่มนี้เพื่อใช้สืบค้นและอ้างอิงการกดนิ้วเพื่อประกอบการฝึกซ้อมและบรรเลง

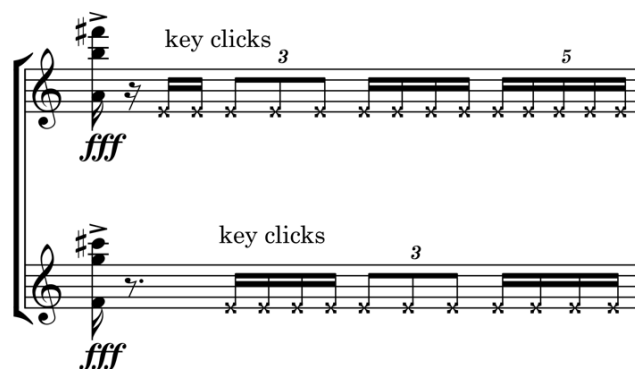
⁵ Daniel Kientzy, *Les Sons Multiples Aux Saxophones Pour Saxophones Soprano, Soprano, Alto, Ténor et Baryton* (Paris: Salabert, 1983).

Example 9 *Two Sides of the Same Coin*, m. 60

Source: by author

2.4 การกดแป้นนิ้ว

การกดแป้นนิ้ว (key click) เป็นเทคนิคการกดแป้นนิ้วให้กระทบกับตัวเครื่องดนตรีอย่างรวดเร็ว แนวความคิดการใช้เทคนิคนี้มาจากการสังเกตเหรียญในขณะที่ยกขึ้นแล้วปล่อยให้ตกลง ซึ่งขอบเหรียญจะกระทบกับพื้นผิวที่ขึ้นจนกระทั่งเหรียญนั้นหยุดนิ่งบนพื้นผิวอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งยังได้แนวความคิดมาจากการปล่อยเหรียญให้ตกลงบนพื้นผิวอีกด้วย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคการกดแป้นนิ้วเพื่อเป็นการสร้างเสียงพิเศษและสื่อถึงปรากฏการณ์ทั้งสองนั้น เทคนิคการกดแป้นนิ้วถูกนำมาใช้ตามหลังเทคนิคการเป่าหลายเสียงพร้อมกันในช่วงสูงสุดของบทประพันธ์ เพื่อเป็นการคลี่คลายความตึงเครียด และนำกลับมาอีกครั้งในช่วงท้ายของบทประพันธ์เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในลักษณะเช่นเดียวกันกับเทคนิคการเป่าหลายเสียงพร้อมกันสำหรับการบันทึกโน้ต ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์กากบาทที่หนากว่าเทคนิคดัดลิ้นสุญญากาศพร้อมกับเขียนกำกับว่า key clicks ไว้ด้านบนของบรรทัด ดัง Example 10

Example 10 *Two Sides of the Same Coin*, m. 62

Source: by author

3. การพัฒนาทำนอง

3.1 การใช้โน้ตในบันไดเสียงเพนทาโทนิค

ผู้วิจัยนำแนวความคิดที่ใช้ในการพัฒนาทำนองในงานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *สดาฯ* สำหรับโซปราโน แซกโซโฟน ซึ่งมีบันไดเสียงเพนทาโทนิคเป็นวัตถุดิบหลักมาต่อยอด โดยนำเสนอแนวทำนองอย่างมีชั้นเชิงมากขึ้นกว่าเดิม

ด้วยการมุ่งเน้นการนำเสนอบันไดเสียงนี้อย่างแยบยล กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วทำนองเพลงประกอบขึ้นจากตัวโน้ตที่ร้อยเรียงต่อเนื่องกันในแนวนอนด้วยระดับเสียงต่าง ๆ ในบันไดเสียงหรือโมด สำหรับบทประพันธ์ ทุ ไฮด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์ ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางที่แตกต่างโดยให้แนวทำนองเป็นการนำเสนอบุคลิกลักษณะ (characteristic) เป็นสำคัญ อย่างเช่น แนวทำนองในตอนต้นของบทประพันธ์ที่มีแนวความคิดหลักเป็นการเปลี่ยนสีสันทันทีของเสียงด้วยเทคนิคพรหมโน้ตตัวเดียวกัน และผสมผสานด้วยการใช้โน้ตในบันไดเสียงเพนทาโทนิค อย่างไรก็ตาม โน้ตในบันไดเสียงนั้นไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างร้อยเรียงต่อเนื่องทั้งหมดในคราวเดียว แต่เป็นการค่อย ๆ นำเสนออย่างค่อยเป็นค่อยไป ด้วยการวางโน้ตให้มีความกระจัดกระจายและคั่นด้วยตัวหยุด ดัง Example 11 เห็นได้ว่าโน้ตในแนวอัลโตแซกโซโฟน 1 (วงกลมสีน้ำเงิน) อยู่ในบันไดเสียง A เพนทาโทนิค เพียงแต่เลือกโน้ตเพียงส่วนหนึ่งของบันไดเสียงมาใช้ในเบื้องต้น แล้วโน้ตส่วนที่เหลือจะถูกใช้ในภายหลังในขณะที่แนวอัลโตแซกโซโฟน 2 (วงกลมสีแดง) นั้นอยู่ในบันไดเสียง Eb เพนทาโทนิค และถูกใช้ในลักษณะเดียวกันดังที่กล่าวข้างต้น นอกจากนี้เมื่อมองในภาพรวมแล้ว ช่วงต้นของบทประพันธ์ยังแสดงถึงการประชันกันของทั้งสองบันไดเสียงที่บรรเลงพร้อมกันอีกด้วย สำหรับทำนองในลักษณะจังหวะเซบัต 3 ชั้น จัดเป็นแนวทำนองที่มีบทบาทรองจากการเปลี่ยนสีสันทันทีของเสียงและเน้นการใช้บันไดเสียงโครมาติกเป็นส่วนใหญ่

The musical score for Example 11, 'Two Sides of the Same Coin', measures 1-7, is written for Alto Saxophone 1 and Alto Saxophone 2. The tempo is marked as ♩ = 66 (♩ = 132). The score features a complex interplay of two pentatonic scales: A major for Saxophone 1 and Eb major for Saxophone 2. The notation includes various dynamics (ff, pp, p), articulation (bisb.), and phrasing slurs. Red and blue circles highlight specific notes in the two staves, illustrating the chromatic and pentatonic movement described in the text.

Example 11 *Two Sides of the Same Coin*, mm. 1-7

Source: by author

โน้ตในบันไดเสียงไม่ได้จำกัดเพียงแค่การนำมาใช้ในแนวใดแนวหนึ่งเท่านั้น บางครั้งโน้ตในบันไดเสียงเดียวกันยังสามารถส่งต่อไปยังแนวอื่นและสลับไปมาได้เช่นกัน ดังที่แสดงใน Example 12 เห็นได้ว่าเป็นการใช้บันไดเสียง G เพนทาโทนิค (วงกลมสีน้ำเงิน) ร่วมกับเทคนิคการพรหมโน้ตตัวเดียวกัน และบันไดเสียง D เพนทาโทนิค (วงกลมสีแดง)

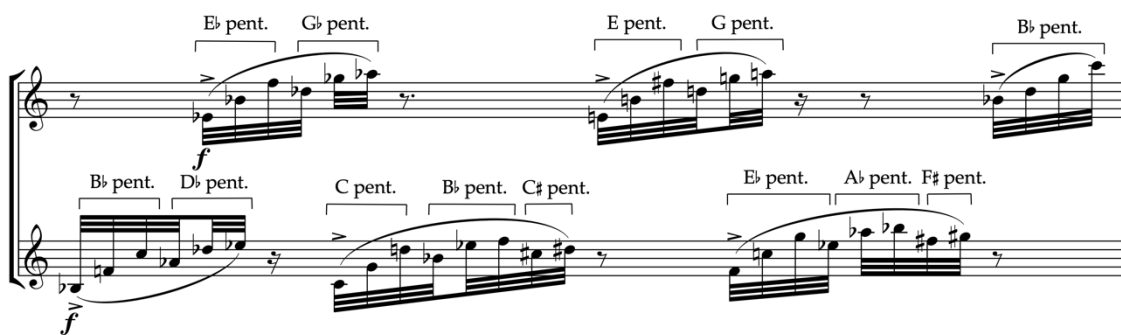
โดยที่โน้ตในบันไดเสียงนั้นถูกนำมาใช้เป็นโน้ตตัวแรกของการไลโน้ตเซบ็ต 3 ชั้น อันเป็นการนำเสนอสองบันไดเสียงพร้อมกัน ในลักษณะไขว้กันระหว่างแนวเครื่องดนตรี

Example 12 *Two Sides of the Same Coin*, mm. 25-28

Source: by author

นอกจากวิธีการดังที่กล่าวมาข้างต้น บันไดเสียงเพนทาโทนิคยังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเป็นการเลือกโน้ตเพียงบางส่วนมาใช้เป็นลักษณะของชุดกลุ่มโน้ต (pitch collection) แล้วเปลี่ยนบันไดเสียงอย่างฉับพลัน ซึ่งวิธีการนี้ใช้ร่วมกับการไลโน้ตเซบ็ต 3 ชั้น ดัง Example 13 และเมื่อมองในมุมที่กว้างขึ้น การเปลี่ยนชุดกลุ่มโน้ตที่รวดเร็วเช่นนี้ ก็เป็นการเปลี่ยนและเพิ่มสีสันให้แก่แนวทำนองในภาพรวม พร้อมทั้งให้ความรู้สึกกระฉับกระเฉงและเพิ่มความตึงเครียดให้แก่ดนตรีได้อีกด้วย

Example 13 *Two Sides of the Same Coin*, m. 39

Source: by author

3.2 เสียงไม่กลมกลืนในแนวทำนอง

เสียงไม่กลมกลืนในแนวทำนองเป็นอีกหนึ่งวัตถุดิบหลักในบทประพันธ์ *ทูไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ซึ่งเป็นการนำเสนอชั้นคู่เสียงกระด้าง (dissonant) เมื่อแซกโซโฟนทั้งสองเครื่องบรรเลงพร้อมกัน โดยเน้นการใช้ชั้นคู่

2 เมเจอร์ (M2) และ 2 ไมเนอร์ (m2) เป็นสำคัญ และมักถูกนำเสนอเมื่อแซกโซโฟนทั้งสองเครื่องบรรเลงโน้ตที่แสดงบุคลิกลักษณะ (characteristic) เดียวกัน ชั้นคู่เสียงเช่นนี้ได้ถูกนำเสนอเป็นสิ่งแรก เพื่อเปิดฉากบทประพันธ์และเพื่อบอกเป็นนัยถึงความเป็นวัตถุดิบสำคัญที่จะได้รับการพัฒนาต่อไป ดังที่แสดงใน Example 11 ห้องที่ 1 จังหวะที่ 1 ซึ่งทั้งแนวแซกโซโฟน 1 และ 2 เล่นโน้ตลักษณะจังหวะ (rhythm) เหมือนกัน และเป็นชั้นคู่ 2 เมเจอร์ทั้งโน้ตสะบัด (grace note) และโน้ตหลัก

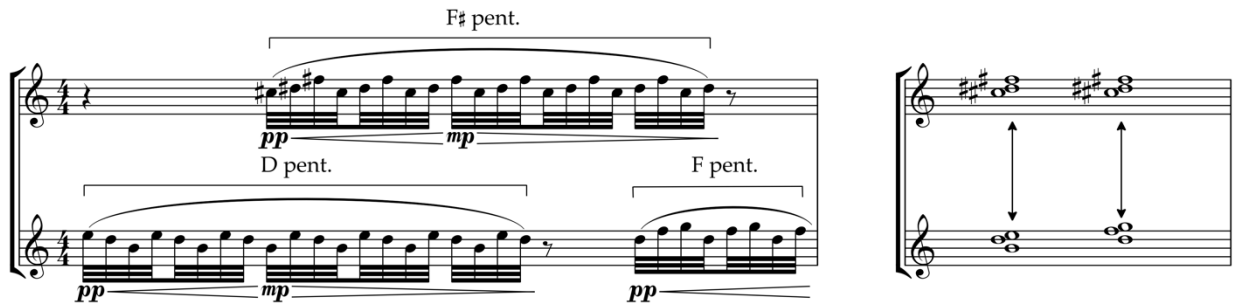
เสียงไม่กลมกลืนมีบทบาทมากขึ้นเมื่อแนวทำนองมีการใช้ชั้นคู่เสียงกระด้างในระยะเวลาที่นานขึ้นและมีชั้นเชิงกว่าเดิม ด้วยการใช้ลักษณะจังหวะเหมือนกันแต่ถูกจัดวางให้มีการเหลื่อมกันเพื่อเป็นการโต้ตอบระหว่างเครื่องดนตรี อีกทั้งเปลี่ยนการจัดวางให้แซกโซโฟนทั้งสองเครื่องกลับมาเล่นพร้อมกันอย่างฉับพลัน ดัง Example 14 ซึ่งนำเสนอชั้นคู่ 2 ไมเนอร์ด้วยการสะกดเป็นชั้นคู่พ้องเสียง (enharmonic interval) เป็นส่วนมาก

Example 14 *Two Sides of the Same Coin*, mm. 13-18

Source: by author

3.3 การผสมผสานโน้ตในบันไดเสียงเพนทาโทนิคและเสียงไม่กลมกลืน

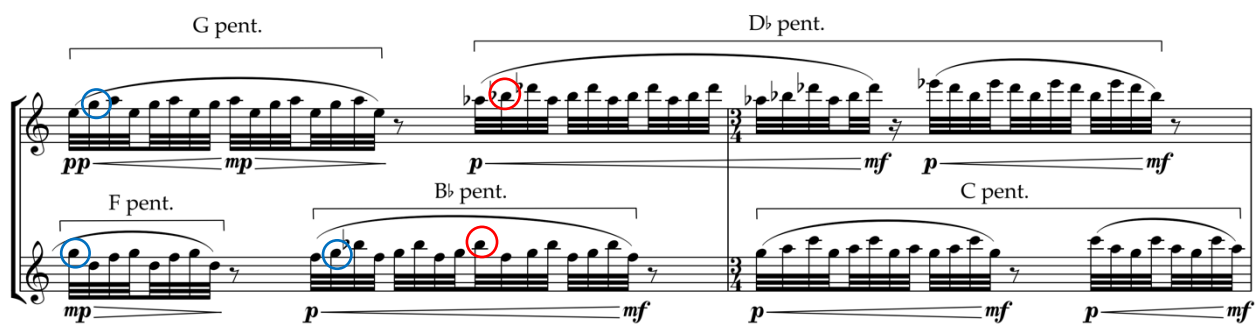
เทคนิคการประพันธ์ในเชิงการพัฒนาทำนองต่อยอดไปอีกขั้นด้วยการผสมผสานบันไดเสียงเพนทาโทนิคและเสียงไม่กลมกลืนเข้าด้วยกัน ด้วยการใช้โน้ตบางส่วนของบันไดเสียงเพนทาโทนิคเป็นชุดกลุ่มโน้ต 3 ตัว โดยเล่นหมุนวนซ้ำเป็นเซต 3 ชั้น อีกทั้งจัดวางให้การไล่โน้ตเซต 3 ชั้นของแซกโซโฟนทั้งสองเครื่องเหลื่อมกันเป็นช่วงย่อย (passage) และใช้โน้ตจากบันไดเสียงที่ต่างกันด้วย ดัง Example 15 เห็นได้ว่าเมื่อเรียงโน้ตจากต่ำไปสูงของชุดกลุ่มโน้ต แนวแซกโซโฟน 2 ที่เข้ามาก่อน เป็นชุดกลุ่มโน้ต B, D, E จากบันไดเสียง D เพนทาโทนิค จากนั้นแนวแซกโซโฟน 1 แทรกเข้ามาตามหลังด้วยชุดกลุ่มโน้ต C#, D#, F# จากบันไดเสียง F# เพนทาโทนิค ทำให้เกิดการซ้อนทับกันของทั้งสองบันไดเสียง และเมื่อเทียบโน้ตตัวต่ำ กลาง และสูงของแต่ละกลุ่ม เห็นได้ว่าชั้นคู่ที่ก่อตัวขึ้นมาเป็นชั้นคู่ 2 ซึ่งมีทั้งชนิดเมเจอร์และไมเนอร์ อย่างไรก็ตามในการเทียบโน้ตระหว่างกลุ่ม บางคู่เป็นการสะกดชั้นคู่พ้องเสียง เช่น D-Db (A1) เทียบเท่ากับ D-Eb (m2) หรือ D#-F (d3) เทียบเท่ากับ Eb-F (M2)

Example 15 *Two Sides of the Same Coin*, m. 88 (left),
dissonant intervals formed by superimposing different pitch collections (right)

Source: by author

การใช้เทคนิคการประพันธ์ดังที่อธิบายข้างต้น ส่งผลให้ดนตรีมีความน่าสนใจในแง่การเปลี่ยนสีสนด้วยเช่นกัน กล่าวคือ เมื่อมีแนวเสียงที่เข้ามาก่อนก็เป็นการนำเสนอโน้ตในบันไดเสียงนั้น ดัง Example 14 จังหวะที่ 1 มีแนวแซกโซโฟน 2 เป็นโน้ตในบันไดเสียง D เพนทาโทนิคเป็นเครื่องเดียวซึ่งเสียงมีความกลมกลืนในตัวเอง เมื่อแนวแซกโซโฟน 1 แทรกเข้ามาในจังหวะที่ 2 ด้วยโน้ตในบันไดเสียง F# เพนทาโทนิค ส่งผลให้มีการผสมสีสนระหว่างสองบันไดเสียงและมีความไม่กลมกลืนของชั้นคู่ 2 อีกทั้งช่วงเสียงที่ใกล้เคียงกันมากทำให้น้องดนตรีมีความเป็นกระจุกของกลุ่มเสียงก่ด (cluster) ชั่วขณะอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การเหลื่อมกันของช่วงย่อนี้ไม่ได้นำเสนอเพียงแต่ความไม่กลมกลืนระหว่างชุดกลุ่มโน้ตอย่างเดียว บางช่วงมีการใช้โน้ตร่วม (common tone) ในระหว่างชุดกลุ่มโน้ต เพื่อให้การเหลื่อมของแนวทำนองมีความราบรื่นและมีเสียงที่กลมกลืนขึ้น ดัง Example 16 เห็นได้ว่าโน้ต G (วงกลมสีน้ำเงิน) เป็นโน้ตร่วมในชุดกลุ่มโน้ตจากบันไดเสียง G, F และ Bb เพนทาโทนิค และโน้ต Bb (วงกลมสีแดง) เป็นโน้ตร่วมในชุดกลุ่มโน้ตจากบันไดเสียง Bb และ Db เพนทาโทนิค

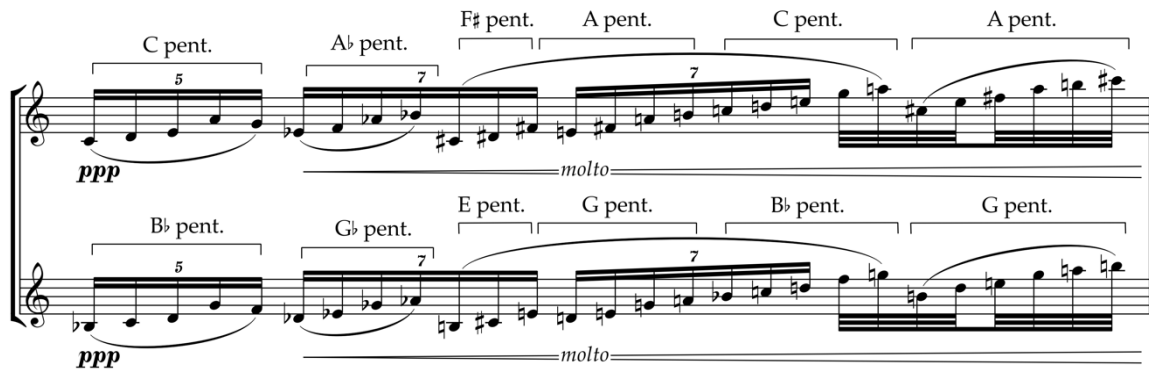

Example 16 *Two Sides of the Same Coin*, mm. 89-90

Source: by author

การผสมผสานบันไดเสียงเพนทาโทนิคและเสียงไม่กลมกลืนได้พัฒนาไปจนถึงขีดสุดในช่วงท้ายของบทประพันธ์ ด้วยการใช้น้ตในบันไดเสียงเพนทาโทนิคครบทั้ง 5 โน้ตเป็นส่วนมาก อันเป็นการแสดงถึงระบบเสียงของบทประพันธ์อย่างชัดเจน ดัง Example 17 ส่วนความไม่กลมกลืนของเสียงนั้น เป็นการใช้น้ตชั้นคู่ 2 เมเจอร์ที่ขนานกันตลอดทั้งช่วงย่อนี้ ดังนั้นเมื่อมองในมุมที่กว้างขึ้นก็เปรียบเหมือนเป็นการประชันกันระหว่างบันไดเสียงที่มีความสัมพันธ์เป็นชั้นคู่ 2 ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้การเปลี่ยนบันไดเสียงอย่างฉับพลันยังมีความน่าสนใจยิ่งกว่าเดิม กล่าวคือ แนวทำนองในช่วงย่อนี้เป็นการไล่น้ต

ค่อย ๆ เร็วขึ้นด้วยการเพิ่มจำนวนโน้ตในจังหวะ (เซปต์ 2 ชั้น 5 พยางค์ เซปต์ 2 ชั้น 7 พยางค์ และเซปต์ 3 ชั้น) ร่วมกับการเปลี่ยนบันไดเสียงโดยที่จำนวนโน้ตในแต่ละชุดมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ช่วงย่อนี้คล้ายกับการเร่งจังหวะและทำให้นักดนตรีเปลี่ยนสีสันทันทีของบันไดเสียงได้ฉับพลันเป็นอย่างมาก

Example 17 *Two Sides of the Same Coin*, m. 95

Source: by author

4. โครงสร้างบทประพันธ์

ผู้วิจัยวางโครงสร้างของประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ไว้อย่างชัดเจน โดยบุคลิก (characteristic) ในแต่ละช่วงเป็นตัวกำหนดตอน (section) ของบทประพันธ์ และการนำเสนอตัวดนตรีเป็นไปอย่างต่อเนื่องและฉับพลันด้วยการใช้วัตถุบอยอย่างคุ่มค่าและปรากฏอยู่ทั่วทั้งบทประพันธ์ รวมถึงเทคนิคการพัฒนาทำนองต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน ด้วยวิธีการนี้จึงทำให้นักดนตรีมีความเป็นเอกภาพ ดังที่แสดงใน Table 1 นี้

Table 1 Structure of *Two Sides of the Same Coin*

Source: by author

Sections	Characteristics	Measures
Section 1 (A)	Rapid passages, color trills, interplay	1-24
Section 2 (A')	Rapid passages, color trills, interplay	25-40
Section 3 (B)	Climax, use of the very high register (altissimo), Interplay, intense sonorities produced through multiphonics	41-72
Section 4 (A'')	Rapid passages, color trills, interplay	73-83
Section 5 (Coda)	Overlapping swirling passages, prominent parallel motion, the reprise of extended techniques to conclude the piece	84-101

อภิปรายผล (Discussion)

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สำหรับอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง เกิดขึ้นจากความตั้งใจของผู้วิจัยที่ต้องการนำเสนอเทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยของแซกโซโฟน ได้แก่ การพรมโน้ตตัวเดียวกัน การใช้

นี้วัดแทน การใช้เสียงระรัว การตัดลิ้นโดยใช้สุญญากาศ การเป่าลม การอดเสียง การเป่าหลายเสียงพร้อมกัน และการกดแป้นนิ้ว ร่วมกับการใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคอย่างแยบยลและมีชั้นเชิง และการนำเสนอความไม่กลมกลืนของแนวทำนอง

ผู้วิจัยอุทิศบทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ให้แก่ ผศ. ดร.วิศุวัฒน์ พุกขวานิช อาจารย์ประจำสาขาวิชาเครื่องเป่าลมไม้ และ อ.ปิยพล อัครกาญจนกิจ อาจารย์พิเศษสาขาวิชาเครื่องเป่าลมไม้ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้แสดงครั้งแรกปฐมฤกษ์ (World Premiere) ในงาน 18th Thailand International Composition Festival 2024 จัดงานโดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2567 ดัง Figure 1 และ Figure 2

นอกจากนี้ บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ยังได้แสดงในงานเทศกาลดนตรี XXI Ciclo Internacional de Música Contemporánea ณ Conservatorio de Música Jesús Guridi ประเทศสเปน เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2567 แสดงโดย ผศ. ดร.วิศุวัฒน์ พุกขวานิช ร่วมกับ Guillermo Presa นักแซกโซโฟนชาวสเปนในนามกลุ่มศิลปิน Bun Leng Project ดัง Figure 3 สำหรับการแสดงครั้งนี้ ผศ. ดร.วิศุวัฒน์ พุกขวานิช เสนอแนวคิดการบรรเลงบทประพันธ์ด้วยโซปราโนแซกโซโฟนสองเครื่อง ผู้วิจัยสนใจในแนวคิดนี้เป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการเปิดโอกาสความเป็นไปได้ที่บทประพันธ์จะสามารถบรรเลงด้วยแซกโซโฟนชนิดอื่นและให้ผลลัพธ์ที่ดีเยี่ยมเช่นเดียวกันกับการแสดงฉบับดั้งเดิม เมื่อได้รับฟังฉบับโซปราโนแซกโซโฟนแล้ว ผู้วิจัยรู้สึกประทับใจกับการบรรเลงด้วยโซปราโนแซกโซโฟนด้วยเช่นกัน อีกทั้งการเปลี่ยนสีสันและเทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยอันเป็นสาระสำคัญของบทประพันธ์ก็สามารถถ่ายทอดได้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ (effective) สรุปได้ว่า บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สามารถบรรเลงได้ทั้งอัลโตแซกโซโฟนที่ให้เสียงทุ้มนุ่มนวล และโซปราโนแซกโซโฟนที่ให้เสียงสดใสแหลมคม ซึ่งนักดนตรีสามารถเลือกฉบับในการแสดงได้

Figure 1 Premiere performance of *Two Sides of the Same Coin*
performed by Asst. Prof. Dr. Wisuwat Pruksavanich (left) and Piyaphon Asawakarnjanakit (right)
at the 18th Thailand International Composition Festival 2024

Source: by author

Figure 2 QR Code for *Two Sides of the Same Coin* (Alto Saxophone, World Premiere),
performed at the 18th Thailand International Composition Festival 2024

Source: by author

Figure 3 QR Code for *Two Sides of the Same Coin* (Soprano Saxophone),
performed at the XXI Ciclo Internacional de Música Contemporánea

Source: by author

สรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Suggestions)

บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สำหรับอัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการนำเทคนิคการประพันธ์เพลงในบทประพันธ์ *สตายุ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟนมาต่อยอด โดยเฉพาะการนำเสนอเทคนิคการบรรเลงพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและการใช้โน้ตจากบันไดเสียงเพนทาโทนิคอย่างมีชั้นเชิงและแยบยลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างของบทประพันธ์ที่มีแรงบันดาลใจมาจากวัตถุสิ่งของ ซึ่งคือเงินเหรียญในบทประพันธ์นี้ การกำหนดเครื่องดนตรีก็มีความสอดคล้องกับชื่อบทประพันธ์ ด้วยการเลือกใช้เครื่องดนตรีชนิดเดียวกันเพื่อสื่อถึงเหรียญเดียวกัน และการใช้เครื่องดนตรีสองเครื่องนั้นก็เปรียบเหมือนกับสองด้านของเหรียญ นอกจากนี้ปรากฏการณ์จากการสังเกตการหมุนของเหรียญและปล่อยเหรียญลงบนพื้นผิวยังสามารถถ่ายทอดออกมาได้ด้วยการใช้เทคนิคพิเศษร่วมสมัยได้เป็นอย่างดี

บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* ได้รับการเผยแพร่ในเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ โดยการแสดงครั้งปฐมฤกษ์ในงาน 18th Thailand International Composition Festival 2024 เป็นการใช้อัลโตแซกโซโฟนสองเครื่อง ตามเจตนาแรกเริ่มของผู้วิจัย จากนั้นการแสดงครั้งถัดไปในงาน XXI Ciclo Internacional de Música Contemporánea เป็นการทดลองใช้โซปราโนแซกโซโฟนสองเครื่อง และการแสดงบทประพันธ์ฉบับนี้ก็สามารถถ่ายทอดการเปลี่ยนสีสันและเทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับต้นฉบับ จากการแสดงทั้งสองครั้งนี้ กล่าวได้ว่า บทประพันธ์ *ทู ไซด์ส ออฟ เดอะ เซม คอยน์* สามารถเลือกใช้ได้ทั้งอัลโตและโซปราโนแซกโซโฟน จากความสำเร็จของการแสดงคอนเสิร์ตทั้งสองครั้งนี้ จึงมีข้อเสนอแนะให้แก่ักดนตรีที่สนใจบทประพันธ์สามารถทดลองเลือกเครื่องดนตรีอื่นจากตระกูลแซกโซโฟน (เทเนอร์หรือบาริโทน) ในการแสดงคอนเสิร์ตในอนาคตได้เช่นกัน

ผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์แก่วงวิชาการดนตรีโดยเฉพาะการประพันธ์ดนตรี และความสำเร็จของการสร้างสรรค์บทประพันธ์ด้วยเทคนิคพิเศษร่วมสมัย รวมทั้งชั้นเชิงการใช้โน้ตในบันไดเสียง จะสามารถเป็นแนวคิดและแรงบันดาลใจนำไปต่อยอดในผลงานวิจัยสร้างสรรค์ในอนาคต เพื่อเพิ่มพูนวรรณกรรมทางดนตรีร่วมสมัยได้มากขึ้น

References

- Bernaola Zikloa. "Bun Leng Project." Accessed April 13, 2025. <https://www.euskadi.eus/eusko-jaurilaritza/-/ekitaldia/2024/12/07/bernaola-zikloa-2024-bun-leng-project/>.
- Cope, David. *Techniques of the Contemporary Composer*. New York: Schirmer Books, 1997.
- Delangle, Claude, and Jean-Denis Michat. "The Contemporary Saxophone." Translated by Peter Nichols. In *The Cambridge Companion to the Saxophone*, edited by Richard Ingham, 161-183. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- Dhamabutra, Narongrit. *Contemporary Music Composition*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House, 2009. (in Thai)
- Kientzy, Daniel. *Les Sons Multiples Aux Saxophones Pour Saxophones Sopranino, Soprano, Alto, Ténor et Baryton*. Paris: Salabert, 1983.
- Murphy, Patrick. "Extended Techniques for Saxophone an Approach Through Musical Examples." DMA diss., Arizona State University, 2013.
- Pancharoen, Natchar. *Dictionary of Musical Terms*. 3rd ed. Bangkok: KateCarat, 2009. (in Thai)
- Pruksavanich, Wisuwat. "Saxotronic Funk for Alto Saxophone: A Creative Research in Music Composition." *Rangsit Music Journal* 18, no. 1 (January-June 2023): 124-138. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/rmj/article/view/253796>. (in Thai)
- Roig-Francolí, Miguel A. *Understanding Post-Tonal Music*. New York: McGraw-Hill, 2008.
- Sookjaeng, Attakorn. "Sadayu for Solo Soprano Saxophone: A Creative Research in Music Composition." *Rangsit Music Journal* 19, no. 2 (July-December 2024): R1010. <https://doi.org/10.59796/rmj.V19N2.2024.R1010>. (in Thai)
- Spencer, Peter, and Peter M. Temko. *A Practical Approach to the Study of Form in Music*. Prospect Heights, IL: Waveland Press, 1988.
- Stein, Leon. *Structure & Style: The Study and Analysis of Musical Forms*. Expanded ed. Evanston, IL: Summy-Birchard Music, 1979.
- Weiss, Marcus, and Giorgio Netti. *The Techniques of Saxophone Playing*. Kassel: Bärenreiter, 2010.